

Ако сте икономист, лекар, инженер или изобщо експерт в някаква област и решите в пристъп на безумен идеализъм да се присъедините към вещите лица, които помагат на съда и да работите за правосъдието, това може да ви излезе през носа. Първо, защото това най-често означава много загубено време срещу жълти стотинки. Освен това автоматично ставате "самоосигуряващо се лице", ще трябва всеки месец да подавате декларации и да правите солени вноски за пенсия и за здраве върху минимум 420 лева. Без значение дали сте получили толкова, а още по-малко има значение кога ще ви ги платят - веднага или примерно след две години. За капак - ако случайно си намерите нормална работа и решите да се отървете от напъването, с което е свързана изневята ви като вещо лице, разбирате, че отказване всъщност няма. Защото никой никъде не е предвидил процедура за отписване на вещите лица от списъците.

Това е само част от хаоса, с който съдебните експерти са принудени да живеят всеки ден. Затова и е съвсем логична инициативата на Българската асоциация на вещите лица и експертите, предприета след годишната им среща в Банкя в края на миналата седмица: да се формулират проблемите в тяхно становище и то да бъде изпратено на правосъдната министърка Зинаида Златанова. Защото отговорно за нормативната база, на основа на която работят съдебните експерти, е правосъдното ведомство. Но на практика уредба няма - само преди месец единствената наредба по въпроса бе отменена от Върховния административен съд заради груби нарушения в процедурата при приемането ѝ. "Параграф 22" вече написа за този скандал.

Имаме няколко основни искания, обяснява Орлин Колев, който е председател на Асоциацията на вещите лица - на първо място да излезем от групата на самоосигуряващите се лица, защото мястото ни не е там. Другият голям проблем е забавеното плащане дори и на мизерните 5 лв. на час, които сега са отредени за труда им. Най-осезателно бавят хонорарите структурите на полицията. Спешно трябвало да се разработи и механизъм за отписване на вещи лица, които вече не желаят да се занимават с тази дейност, за да не се "самоосигуряват" до гроб. В момента няма дори утвърден ред, по който едно вещо лице, което си е сменило адреса и телефона, да уведоми за това - няма обща база данни, която при това положение не се и актуализира, и така да е по-полезна на съдилищата при търсенето на експерти със специфични познания, изрежда Орлин Колев. Липсват и критерии за оценка за качествата на хората, които се включват в списъците с експерти към всеки окръжен съд. Не е маловажен и проблемът с обучението на младите колеги, защото експертизите се правят по точно определена форма и начин, за да послужат в съда, а това никъде не се учи.

Проблемите всъщност съвсем не са нови. Освен това са почти същите, с които се борят и съдебните преводачи. Те също са недоволни както от заплащането, така и от отношението към гилдията им. И всички чакат нещо да направи министерството. Въпросът е чиновниците му какво чакат, та не ги решават. Още повече като се знае, че без преводачите и вещите лица правораздаване просто няма как да има...

Изт: Ирина Матева <http://paragraph22.bg>